

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

**за спеціальності 8.03020301
«Міжнародні економічні відносини»**

2015

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену для магістрів спеціальності 8.03020301 «Міжнародні економічні відносини» за навчальним планом набору 2015/2016 навчального року складається з 4 дисциплін нормативної частини третього циклу професійної та практичної підготовки: Економічний розвиток сучасної цивілізації, Методологія економічної науки, Глобальна макроекономічна політика, Теоретичний семінар «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин».

У результаті вивчення дисциплін третього циклу природничо-наукової підготовки фахівець повинен:

знати: теоретичні та практичні основи міжнародних економічних відносин; форми міжнародних договорів та інститути міжнародного співробітництва; сучасні інструменти міжнародної торгівлі; механізм реалізації зовнішньоекономічної діяльності країни; структуру міжнародного поділу праці; форми міжнародного бізнесу; особливості діяльності ТНК; зміст валютної політики країн і регіональних об'єднань; основні тенденції розвитку світового господарства; особливості функціонування основних типів економічних систем та механізми їх регулювання; структуру продуктивних сил; сучасні міжнародні тенденції розвитку світової економіки; показники міжнародного економічного обміну та головні тенденції розвитку міжнародної торгівлі; групи країн в світовій економіці та особливості їх розвитку; основні міжнародні організації; методологічні основи менеджменту і маркетингу; вихідні аспекти охорони праці; правила укладання трудового договору; характеристики нормальних умов праці; методи протидії небезпечним для життя ситуаціям; базові положення економічної теорії; методи економічного аналізу; принципи оптимізації рішень основних економічних суб'єктів – споживачів і фірм – в різних ринкових структурах; особливості трансформаційного оновлення сучасного світу; зміст процесу глобалізації світового господарства та породжуваних ними проблем і викликів; вплив глобальних трансформацій на стратегію розвитку країн-головних суб'єктів світогосподарських зв'язків; позитивний і негативний вплив глобалізації на світовий розвиток; реальні можливості стабільного і сталого розвитку світу; загальні закономірності розвитку національного господарства у відкритій економіці; механізми і закономірності формування і реалізації макроекономічної політики; природу глобалізації та її вплив на національні економіки; критерії ефективності застосування інструментів державного регулювання економіки; засоби оптимізації ступеня відкритості національного господарства глобалізаційним процесом.

вміти: практично використовувати здобуті теоретичні навички у сфері міжнародних економічних відносин; аналізувати процеси, які впливають на міжнародну економічну систему; характеризувати сучасний розвиток національної економіки порівняно з іншими країнами; розроблювати політику економічного зростання та стратегії бізнесу; застосовувати набуті вміння і навички в практиці організації міжнародних економічних відносин; визначати економічні наслідки міжнародної діяльності країн і світового господарства в цілому; аналізувати та розраховувати показники, що характеризують рівень розвитку країн; виявляти тенденції у сфері міжнародної зовнішньоекономічної діяльності; оцінювати позиції суб'єктів господарювання на світових ринках; оперувати головними концептуальними поняттями, методами та підходами, що використовуються в Україні та світі при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; проводити оцінку доцільності і необхідності використання в Україні зарубіжного досвіду; формувати та засновувати підприємства в умовах глобалізації; керувати підприємством в цілому та його ресурсами, а також визначити ефективність їх використання; застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні практичних завдань; виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням оптимальності рішень економічних систем; застосовувати прийоми та інструменти економічного аналізу для оцінки ефективності функціонування міжнародних систем; на теоретичному рівні аналізувати і узагальнювати наслідки глобальних трансформацій; самостійно оцінювати вплив гострих проблем та викликів, породжуваних глобалізацією; застосовуючи набуті поглиблені наукові знання, визначати можливі найбільш оптимальні шляхи розв'язання проблеми (оптимальну на них реакцію); відповідно до набутих знань проводити наукові дослідження за тематикою

магістерських робіт; практично оцінювати результати макроекономічної політики у відкритій економіці; аналізувати причини і можливі наслідки позитивних і негативних процесів в економіці; визначати оптимальний ступінь відкритості економіки; прогнозувати заходи макроекономічної політики, скеровані на нейтралізацію негативних проявів глобалізації; характеризувати якість макроекономічних прогнозів розвитку світової та національної економіки.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН

1. Економічний розвиток сучасної цивілізації

- 1.Поняття цивілізації. Цивілізаційна структура сучасного світу.
- 2.Типи і види цивілізацій.
- 3.Цивілізаційний підхід до аналізу розвитку людства.
- 4.Формування економічної єдності світу.
- 5.Головні елементи світової економіки.
- 6.Сутність економічної рівноваги та основні пропорції світової економіки
- 7.Сутність економічного дискурсу.
- 8.Поняття синергізму та синергічний ефект.
- 9.Дискурс дивелопменталізму
- 10.Сутність економічного розвитку.
11. Фактори економічного розвитку.
- 12.Моделі економічного розвитку
- 13.Теорія економічних циклів в структурі теорій економічної динаміки.
- 14.Концепції циклічності розвитку .
- 15.Моделі економічного зростання
- 16.Економічне зростання як основа національної економіки.
- 17.Проблеми й тенденції економічного зростання в Україні
- 18.Поняття і визначення сталого розвитку.
- 19.Методичні підходи до розробки індикаторів стійкого розвитку
- 20.Концепція сталого розвитку
- 21.Глобалістика і глобальні проблеми.
- 22.Поняття глобалізації та характеристика етапів її розвитку.
- 23.Форми розвитку глобалізації
- 24.Економічний розвиток та його чинники.
- 25.Цілі, принципи та проблеми економічного розвитку.

2.Методологія економічної науки

- 1.Сутність науки.
2. Етапи розвитку науки.
3. Класифікація наук.
- 4.Структура наукової теорії. Функції наукової теорії.
5. Класифікація наукових теорій.
- 6.Економічна наука в системі гуманітарного знання.
- 7.Методологічна культура науки.
8. Наукова парадигма. Методологія економічної науки.
9. Методи наукових досліджень.
- 10.Загальна схема наукового дослідження.
11. Організація і планування наукового дослідження.
12. Види навчально-дослідницьких робіт.
- 13.Сутність і структура самостійної роботи.
- 14.Методика вивчення наукової, навчальної, навчально-методичної літератури.
- 15.Зміст і завдання економічного аналізу.

16. Природа управлінських рішень. Управлінський облік і економічний аналіз
17. Історія і перспективи розвитку економічного аналізу.
18. Мета й завдання економічного аналізу.
19. Основні категорії економічного аналізу. Види й напрямки економічного аналізу.
20. Технічні прийоми економічного аналізу та їх класифікація.
21. Евристичні прийоми дослідження. Система економічної інформації
22. Соціально-економічна сутність праці та її функції.
23. Зміст і характер праці. Види праці.
24. Поняття про трудовий потенціал.
25. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів.

3. Глобальна макроекономічна політика

1. Методологія та галузі макроекономічної політики.
2. Джерела макроекономічної інформації.
3. Теоретичні основи макроекономічної політики.
4. Розрахунок валового національного продукту.
5. Система національних рахунків.
6. Сукупний попит та сукупна пропозиція.
7. Економічні цикли у світовій економіці.
8. Показники макроекономічної кон'юнктури.
9. Види економічних циклів: класичний, інфляційний та стагфляційні цикли.
10. Особливості розвитку світової економічної кон'юнктури після Другої світової війни.
11. Макроекономічні механізми в центрально-планових господарських системах.
12. Довгострокові фактори формування макроекономічної кон'юнктури.
13. Довгі хвилі макроекономічної кон'юнктури.
14. Циклічні (середньострокові та короткострокові) фактори макроекономічного кон'юктуроутворення.
15. Структурні реформи в макроекономіці.
16. Інструменти та інститути державного регулювання макроекономіки.
17. Міжнародна координація макроекономічної політики.
18. Фінансово-кредитні інструменти впливу на макроекономіку.
19. Фіскальні інструменти макрорегулювання.
20. Бюджетні інструменти макрорегулювання.
21. Грошові інструменти макроекономічної політики.
22. Методи прогнозування макроекономічної кон'юнктури.
23. Індикаторні методи в макроекономічній політиці.
24. Випереджаючі індикатори.
25. Багатофакторні економетричні макроекономічні моделі.

4. Теоретичний семінар «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин»

1. Теорії глобальної промислової революції та індустріального суспільства.
2. Теорії кризової епохи початку комп'ютерної революції.
3. Теорії підприємницької економіки та інформаційного суспільства.
4. Нова глобальна економіка .
5. Сутність та типи ТНК.
6. Планування капіталовкладень транснаціональних корпорацій.
7. Менеджмент світової глобальної економіки.
8. Поняття «Ліберальна глобалізація».
9. Основні положення концепції неолібералізму.
10. Світова організація торгівлі (СОТ) в процесі глобалізації світового господарства
11. Формування і розвиток теорії інформаційного постіндустріального суспільства.

12. Криза індустріальної цивілізації, ознаки цивілізації постіндустріальної.
13. Інформаційна безпека як глобальна проблема захисту інформації
14. Поняття політичної системи.
15. Структура та механізм функціонування політичної системи.
16. Форми політичної системи у постсоціалістичних країнах
17. Ефект доходу та ефект заміщення.
18. Парадокс Гіффена. Парадигма Філлстайна-Хоріюкі.
19. Сутність, виміри та форми прояву фінансової глобалізації.
20. Наслідки фінансової глобалізації.
22. Світові фінансові кризи.
22. Стратегії сталого розвитку країн з перехідною економікою.
23. Чинники фінансово-економічної стабілізації та зростання.
24. Стратегічні аспекти розвитку освіти.
25. Глобальна перспектива економічної інтеграції.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти України

1. Конституція України / К.: Преса України, 1997. – 80 с.
2. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” // Відомості Верховної Ради, 1991, № 29, ст. 377. – Із останніми змінами.
3. Закон України «Про охорону праці в Україні», 2002 р.
4. Господарський кодекс України. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2005. – 240 с. – Із останніми змінами.
5. Митний кодекс України. - Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, ст.552. – Із останніми змінами.

Науково-методична література

1. Базилінська О. Я. Макроекономіка: Навч. пос./2-ге видання, випр. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 442 с.
2. Вініченко І.І., Гончаренко О.В., Даций Н.В., Корецька С.О. Макроекономіка. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 176 с.
3. Воротін В.Є. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних трансформацій: Моногр. - К.: Вид-во УАДУ, 2002. - 392 с.
4. Грищенко У. М., Грищенко О. М., Борисенко В. А. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. — К., 2011.
5. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 672 с.
6. Дахно І.І. Світова економіка. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 264 с.
7. Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / Дідківська Л. І., Головка Л. С. – К. : Знання, 2006. – 213 с.
8. Економічна теорія. Посібник вищої школи (Воробйов Є. М., Гриценко А. А., Лісовицький В. М., Соколов В. М.) / Під загальною редакцією Воробйова Є. М.- Харків-Київ, 2009.- 704 с.
9. Економічна теорія технологічних змін: Навчальний посібник. Бажал Ю.М. – К.: Заповіт, 2008.- 240 с.
10. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. Міжнародна економіка : навч. посібн. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
11. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 406 с.

12. Лебединська Л.Д. Макроекономіка. Курс лекцій для студентів економічних спеціальностей вищого навчального закладу. - Чернігів: КП "Чернігівські обереги", 2002. – 128с.
13. Лук'янець В. С., Кравченко О. М, Озадовська Л. В. Сучасний науковий дискурс: Оновлення методологічної культури. — К., 2011.
14. Макроекономіка: Курс лекцій: Навчальний посібник для дистанційного навчання / За ред. В. В. Кириленка. – Тернопіль: „Економічна думка”, 2008. – 250 с.
15. Міжнародна макроекономіка. Навч. посіб. Видання 3-тє перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
16. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження. — Львів, 2011.
17. Национальная экономика : учебник / под ред. П. В. Савченко. – М. : Экономистъ, 2005. – 813 с.
18. Міжнародна економіка : навч. посіб. / [Гупало О. Г., Балагурак У. Д., Буряк П. Ю. та ін.] ; під заг. ред. О. Г. Гупала. – К. : Хай-Тек Прес, 2007. – 368 с.
19. Міжнародна економіка : навч. посіб. / [Ю. Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогон та ін.]. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
20. Міжнародні організації: Навч. посіб. / За ред. О. С. Кучика. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 749 с.
21. Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Кутайні З. – К.: Центр учбової літератури. 2007. – 440 с.
22. Міжнародні ринки ресурсів: Навчальний посібник / А.Б. Яценко, Я.А. Дубинюк, Т.В. Марена, К.С. Мітюшкіна. Під загальною ред. проф. Ю.В. Макогона. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 194 с.
23. Мочерний С. В. Світове господарство в умовах глобалізації. Монографія / Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Фомішин С. В. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 200 с.
24. Мочерний С.В., Довбенко М.В. Економічна теорія: Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 856 с.
25. Національна економіка: Підручник. /Заред, проф., к.е.н. П.В. Круша. – К.: Каравела; Піча Ю. В., 2008. – 416 с.
26. Перехідна економіка: Підручник. / В. М. Гесьць, Є. Г. Панченко, Е. М. Лібанова та ін.; За ред.. В. М. Гейця. – К.: Вища шк., 2010. – 591 с.: іл.
27. Проблеми сталого розвитку України. К.: "БМТ", 2008, 423 с.
28. Савченко А. Г. Макроекономічна політика: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2002. — 135 с.
29. Філіпенко А.С. «Економічний розвиток сучасної цивілізації» Навчальний посібник. – К.: Знання, 2009 . – 174 с.
30. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність – К.: Знання, 2008. – 670 с.

Інтернет ресурси

1. [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) – сайт Державного комітету статистики України.
2. [http:// www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua) – сайт Президента України.
3. [http:// www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua) - сайт Верховної Ради України.
4. [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua) – сайт Кабінету міністрів України.
5. [http:// www.mfa.gov.ua](http://www.mfa.gov.ua) – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.
6. [http:// www.coe.kiev.ua](http://www.coe.kiev.ua) - сайт Бюро інформації Ради Європи в Україні.
7. [http:// www.ieac.org.ua](http://www.ieac.org.ua) - сайт Інституту євроатлантичного співробітництва.
8. [http:// www.ebrd.com](http://www.ebrd.com) - сайт Європейського банку реконструкції та розвитку.
9. [http:// europa.eu.int](http://europa.eu.int) - сайт Європейського Союзу.
10. [http:// www.wto.org](http://www.wto.org) – сайт Світової організації торгівлі.
11. <http://www.worldbank.org> – сайт Світового Банку.
12. <http://www.unctad.org> – сайт Конференції ООН з торгівлі й розвитку (ЮНКТАД).
13. <http://www.iccwbo.org> – сайт Міжнародної торгової палати.

14. <http://www.un.org> – сайт Організації Об'єднаних Націй (ООН)